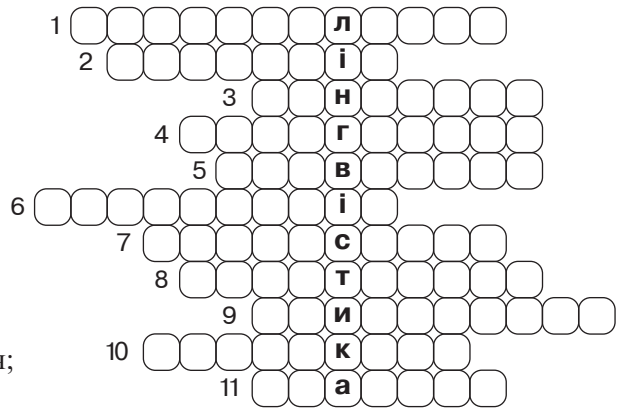

ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Лексикологія. Фразеологія

1. Заповніть клітинки назвами розділів науки про мову, у яких вивчають:

- 1) словниковий склад мови;
- 2) правила вимови слів;
- 3) звукову систему мови;
- 4) правила написання слів;
- 5) способи творення слів;
- 6) частини мови;
- 7) стилі мовлення;
- 8) правила вживання розділових знаків;
- 9) походження слів;
- 10) словосполучення та речення;
- 11) знаки письма.

2. Випишіть правильний варіант відповіді у табличку.

I. Не мають лексичного значення:

- 1) іменники й прикметники;
- 2) дієприкметники та дієприслівники;
- 3) прислівники та займенники;
- 4) прийменники, частки та сполучники.

II. Переважну більшість слів, які мають лише одне значення, становлять:

- 1) антоніми;
- 2) пароніми;
- 3) терміни;
- 4) власні назви.

III. Виділяють три основні типи переносного значення слів:

- 1) синоніми, омоніми та пароніми;
- 2) метафори, метонімії, синекдохи;
- 3) діалектизми, жаргонізми, вульгаризми;
- 4) професіоналізми, діалектизми, загальноновживані.

IV. До пасивної лексики належать:

- 1) архаїзми, історизми, неологізми;
- 2) терміни, інішомовні слова;
- 3) професіоналізми, діалектизми;
- 4) синоніми, омоніми та антоніми.

Завдання №	I	II	III	IV
Відповідь				
Букви				

1-т 2-с 3-і 4-л

Підставте букви й прочитаєте прізвище автора вислову: “Добре або ніяк”.

3. Згрупуйте слова у дві колонки. За якою ознакою ви це зробите?

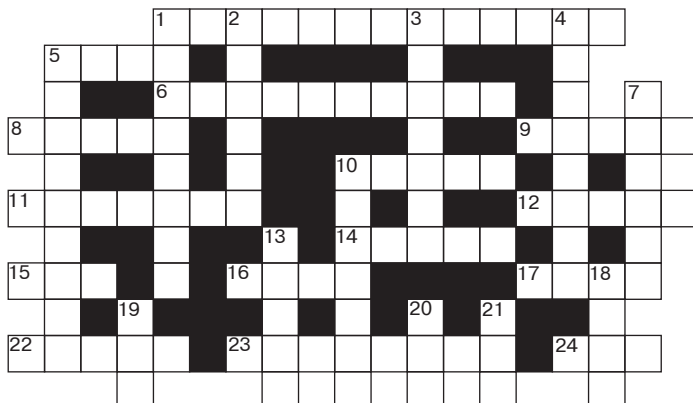

Підбирати, літати, синоніми, оригінал, мазати, феодалізм, нюанс, лист, історіографія, голова, пейзаж, плазма, певний, митниця, кухар, орда, підчепити, тиснути, овочі, омоніми, корінь, лебідь.

6. Заповніть кросворд антонімами до поданих слів.

По горизонталі:

1. Відмовлятись. 5. Літо.
6. Стабільність. 8. Небо.
9. Твердий. 10. Чорний.
11. Щасливчик.
12. Свійський. 14. Зайти.
15. Війна. 16. Вогонь.
17. Світло (*іменник*).
22. Слабак.
23. Закінчувати.
24. Добро.

По вертикалі:

1. Забувати. 2. Честь.
3. Сумний. 4. Плакати.
5. Засмутити. 7. Височина. 10. Недосвідчений.
13. Спека. 18. Багато. 19. Перед. 20. Під. 21. Верх.

7. Запишіть подані сполучення слів у дві колонки, залежно від того, яке значення мають виділені слова.

Пухкий сніг, танцює листя, хмарний день, хмарні думки, майбутній рік, чистий погляд, легка ноша, солодке печиво, пряма лінія, плести дурниці, собачий холод, танцює дівчина, свердлими очима, свердлими отвір.

Пряме значення	Переносне значення

У виділених словах підкресліть третю від початку букву й прочитаєте закінчення мексиканського прислів'я "Хто говорить про мене, ...".

8. Знайдіть і підкресліть зайві слова. Що об'єднує кожную групу слів? Звертайте увагу на лексичне значення слів.

1. Розмовляти, гомоніти, бурмотіти, змовчати, шепотіти, теревенити.

2. Коса, кран, мати, ніс, голова, три, деркач, замок, образ.

3. Обмолот, штрек, вуглекомбайн, кубрик, норд-вест, альтернатива, шасі.

4. Петренко, Альпи, Вінниця, гори, Буг, Уладівка, Чорне море.

5. Акт, доручення, заява, старт, наказ, резолюція, звіт, квитанція.

З підкреслених слів випишіть другу від початку букву й прочитаєте відгадку до загадки: “Сам худ, а голова з пуд”.

9. Підберіть синоніми до поданих слів.

багатий _____	дзеркало _____
вада _____	каблучка _____
навколо _____	поїзд _____
наклеїти _____	оберігати _____
обманути _____	пацюк _____
пейзаж _____	повзати _____

10. Підберіть з довідки синоніми до виділених слів у реченнях.

1. Йди, доню, я *прикрашу* _____ тобі голову та почіпляю сережки. 2. Дідусь постійно щось пиляє ножівкою, свердлить, пригвинчує, *підганяє* _____ якісь деталі. 3. Організм тварини потрібно деякий час *приспосовувати* _____ до певної їжі. 4. Свіча тихо й мирно *палала* _____. 5. Скільки разів *спустошували* _____ вороги цей край, скільки нищили людей... 6. За вікнами хуртовина, усе більше *затмарюється* _____ день.

Довідка: припасувати, призвичаювати, причепурити, меркнути, променіти, плюндрувати.

11. Підберіть до застарілих слів сучасні відповідники.

глаголити _____	ланіти _____
спудей _____	грядущий _____
цирульник _____	тать _____
вражий _____	небіж _____
рибар _____	зріти _____
путівець _____	правотар _____

12. Підкресліть у реченнях діалектизми та усно поясніть їхнє значення. Поставте пропущені розділові знаки.

1. Ніжно дзвеніла над ним хвоя смerek, змішавшись з шумом ріки, сонце наляляло злотом глибоку долину зазеленило трави десь курився синій димок од ватри.
2. Він хтів тікати й не міг сидів прикутий на місці і німо кричав од холодного жаху.
3. Прийшовши до себе і вздрівши знайомі місця, він заспокоївся трохи.
4. Починав грати спочатку напружував пам'ять ловив якісь згуки і врешті знайшов те, що віддавна шукав.
5. Тепер Іван був уже легінь, стрункий і міцний, як смерічка мастив кучері маслом носив широкий черес і пишну кресаню.
6. Розсипалось сонце пилом квіток, легким ходом ідуть по царинках нявки, а під ногами у них зеленіє перша трава (*М. Коцюбинський*).

13. Відредагуйте словосполучення.

- Магазин закритий _____
- самий дорогий товар _____
- смачний творожок _____
- неправильно держиш вилку _____
- устарівший антивірусник _____
- підбирати пароль _____
- приношу свої вибачення _____
- роздався телефонний звінок _____
- великі доходи _____
- слідуючі виводи _____
- правило без виключень _____
- подача документів _____

14. Під час перекладу з російської мови комп'ютер не врахував такого явища, як омонімія. Відновіть правильне значення виділених слів.

1. У сучасному *світлі* _____ роль інформаційних технологій постійно зростає.
2. На твоєму *місті* _____ я вчинив би так само.
3. *Відчиніть* _____ другий *поділ* _____ цієї книги.
4. Він з повагою ставився до жіночої *підлоги* _____.
5. Вам необхідно звертатись у Міністерство *утворення* _____.
6. Нам ще кілька років доведеться боротися за *світ* _____.

15. Підкресліть у реченнях стилістично забарвлені слова. Поставте пропущені розділові знаки.

1. Мокрі забрьохані по коліна в росу, добрались нарешті до мосту.
2. Зате коли заклали фундамент і почали зводити стіни, то дядьки йшли, мов на екскурсію дивилися на роботу Мик-Мика.
3. Покладе цеглину трохи долонею притрима

кельмою лагідненько пристукне ще й по боках причепурить, зайвий розчин знявши. 4. Ну доїхали вийшли забрали свої бебехи а шофер і не хоче прощатись. 5. А тепер жуй сальце солоди чай медком та готуйся на ту весну одпускати чоловіка, якому вже сниться фронтон. 6. Записався у секцію моржів отих шалапутів, які в найлютіші морози наганяють жах на тепло зодягнених громадян (А. Дімаров).

16. Поєднайте лінією фразеологізми з їхніми поясненнями.

Купатися в золоті	<i>наражатися на суперечку</i>
лізти на рожен	<i>дуже просторо</i>
позичати в Сірка очей	<i>зробити щось неякісно</i>
хоч конем грай	<i>бути дуже заможним</i>
через пень-колоду	<i>не відчувати сорому</i>
дerti кирпу	<i>дошкульно говорити</i>
трубити в кулак	<i>бути надто гордим</i>
пускати шпильки	<i>жити в бідності</i>

Морфологія й орфографія. Основні правила правопису

17. До поданих слів додайте префікси з- або с- і запишіть утворені слова у дві колонки.

..сохну, ..шитий, ..творення, ..чесаного, ..мішаний, ..хвалені, ..тискачем, ..пинити, ..байдужіти, ..шиточок, ..дертого, ..човгаю, ..тратою, ..фабрикувати, ..клеєні, ..цідженого.

З префіксом з-	З префіксом с-

Підкресліть третю з кінця букву й прочитайте закінчення вислову французького філософа Д. Дідро: “Ні про що не думає лише той...”.

18. Запишіть слова у дві колонки.

Вист..гати, дот..рати, р..путація, вир..вати, квітн..кар, вел..чезний, осуш..ний, вдумл..вий, посел..ний, п..карня, опал..ння, об’юш..ний, потрощ..ний, альт..рнам тива, вин..щення, електр..фікація.

Пропущено <i>и</i>	Пропущено <i>е</i>

Підкресліть третю від початку букву в кожному слові й прочитаєте закінчення японської народної приказки: “В усміхнене лице...”.

19. Пригадайте, за яким правилом пишемо подані слова, і визначте серед них винятки.

Проїзний, випускний, месник, хвастливий, улесливий, тижня, пестливий, щасливий, вісник, шістнадцять, бризнути, брязнути, контрастний, якісний, агентство, ремісник, випускник, чесний, кістлявий, умисний, вискнути.

20. До поданих слів додайте префікси *пре-* або *при-*.

___гарний, ___кріпити, ___живлений, ___орати, ___добрий, ___високий, ___жмурений, ___кидати, ___солодкий, ___мудрість, ___голубити, ___кислий, ___старкуватий, ___значити, ___везений, ___красно, ___злий, ___гнути, ___люто, ___тяжкого, ___гнати, ___дорогий, ___тягну, ___тримати, ___чорний.

*Підкресліть у словах з префіксом *при-* четверту з кінця букву й прочитаєте закінчення вислову В. Шекспіра: “Жарт іноді буває...”.*

21. Випишіть слова, які пишуться з м’яким знаком.

Мен..ший, мален..кий, ос..де, камін..чик, хорол..с..кий, Уман..щина, оболонс..кий, міл..йон, з’єднаеш.., обурюєт..ся, писатимеш.., дзелен..чати, брин..чати, розвоз..те, одес..кий, різ..кий, ковз..кий, Севіл..я, телен..кати, телен..чати, ал..пініст, пан..ство, ремін..чик, ден..щик, Натал..чин, матін..чин, єднают..ся.

У виписаних словах підкресліть першу літеру й прочитаєте закінчення українського прислів'я "Лежачий камінь...".

22. Визначте "зайве" слово в кожному рядку. Уставте, де потрібно, апостроф.

1. Б..ють, в..ялий, св..ято, кав..ярня, в..їдлиий, кам..яний.
2. Суб..єкт, комп..ютер, б..юро, прем..єра, миш..як.
3. Бур..яний, пір..ячко, подвір..я, матір..ю, узгір..я.
4. Різдв..яний, цв..ях, торф..яний, тьм..яний, мавп..ячий.
5. З..явитися, об..єднання, між..ярусний, роз..ятрити, від..окремити.
6. Мін..юст, дит..ясла, трьох..ярусний, супер..ідея, супер..їжа.

23. Підберіть до поданих слів спільнокореневі, щоб відбулося подвоєння приголосних.

Дзвонити _____	вікно _____
дерти _____	день _____
дзеркало _____	година _____
дах _____	охорона _____
зброя _____	туман _____
Дніпро _____	вина _____

24. Випишіть слова іншомовного походження, які пишуться з подвоєнням (їх є 12).

Ак..омодация, ан..али, антен..а, барок..о, бравіс..имо, бон..а, ван..а, ем..іграція, ім...іграція, мадон..а, мул..а, лібрет..о, пан..а, піц..а, папарац..і, пен..і, тон..а, трас..а, ір..аціональний, ін..ерція, ін..овація, контр..еволюція.

25. Випишіть слова, які не вживаються без НЕ (їх є 15).

Невдаха, неширокий, неабищо, немовля, невчасний, ненавидіти, неохоче, нероба, неволя, нестямитися, нечупара, небалакучий, невблаганний, негайно, недешевий, невисоко, незабутньо, неабиякий, несамовитий, непрочитаний, неволити, несправедливо, незчутися, нехтувати, нездужати, невдовзі, неблизько, непереливки.

ЗМІСТ

ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО	4
Лексикологія. Фразеологія	4
Морфологія й орфографія. Основні правила правопису.....	9
СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ	
Словосполучення й речення	14
Словосполучення	14
Будова й види словосполучень за способами вираження головного слова.....	16
Речення. Види речень за метою висловлювання	18
Речення прості й складні (повторення), двоскладні й односкладні	20
Порядок слів у реченні. Логічний наголос.....	21
<i>Підсумкові завдання до теми “Словосполучення й речення”</i>	23
ПРОСТЕ НЕУСКЛАДНЕНЕ РЕЧЕННЯ	
Головні і другорядні члени речення.....	26
Підмет і присудок	26
Способи вираження підмета	26
Простий і складений присудок. Способи вираження присудка.....	28
Тире між підметом і присудком.....	30
Означення, додаток і обставина як другорядні члени речення.....	32
Прикладка як різновид означення	33
Порівняльний зворот.....	36
<i>Підсумкові завдання до теми “Головні і другорядні члени речення”</i>	40
Односкладні речення.....	44
Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях	53
<i>Підсумкові завдання до теми “Односкладні речення. Неповні речення”</i>	59
ПРОСТЕ УСКЛАДНЕНЕ РЕЧЕННЯ	
Речення з однорідними членами	62
Однорідні та неоднорідні означення.....	64
Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.....	66
<i>Підсумкові завдання до теми “Однорідні члени речення”</i>	70
РЕЧЕННЯ ЗІ ЗВЕРТАННЯМИ, ВСТАВНИМИ СЛОВАМИ (СЛОВОСПОЛУЧЕННЯМИ, РЕЧЕННЯМИ)	
Звертання непоширені і поширені.....	74
Вставні слова (словосполучення, речення)	80
<i>Підсумкові завдання з тем “Речення зі звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями)”</i>	87
РЕЧЕННЯ З ВІДОКРЕМЛЕНИМИ ЧЛЕНАМИ	
Поняття про відокремлення.....	91
Відокремлені означення	93
Відокремлені обставини	100
Відокремлені уточнювальні члени речення.....	105
<i>Підсумкові завдання до теми “Речення з відокремленими членами”</i>	110
ПОВТОРЕННЯ В КІНЦІ РОКУ	115
<i>Підсумкові завдання до теми “Узагальнення вивченого у восьмому класі”</i>	123